

GREENPEACE

SAYI #115
greenpeace.org.tr

PLASTİKLE
VEDALAŞ,
AKDENİZ'İ
KORU!

- Dünya yüzünü güneşe döndü, sıra Türkiye'de
- Çiçek gibi Trakyamıza, kömürlü termik santral olmaz be ya!
- Ormanlar bizi birleştiriyor

İçindekiler

04

Dünya yüzünü güneşe döndü, sıra Türkiye’de

21. yüzyıl için “Yenilenebilir Enerji Politika Ağı” (REN21), yenilenebilir enerjinin yıllık performansını her yıl en kapsamlı şekilde özetleyen “Yenilenebilir Küresel Durum Raporu 2017”yi yayınladı. Raporda en dikkat çeken nokta, 2016 yılında yenilenebilir enerjinin kullanımındaki rekor artış oldu.

08

EPDK’dan 2 kat pahalı elektriğe onay

Akkuyu’da 40 yılı aşkın süredir inşası planlanan fakat farklı sorunlar ve toplumsal muhalefet nedeniyle hayata geçirilemeyen Akkuyu Nükleer Santral Projesi’ne, EPDK tarafından 49 yıl süreli işletme lisansı verildi.

Plastikle vedalaş, Akdeniz’i koru

Greenpeace’in efsanevi gemisi Rainbow Warrior bu sene yaz yolculuğuna, “Daha az Plastik, daha çok Akdeniz” sloganıyla İspanya’da güzelliği ile herkesi büyüleyen Akdeniz’in masmavi sularının insan eliyle nasıl kirlendiğini gözler önüne seren bir eylem ile başladı.

06

Çiçek gibi Trakya’ya, kömürlü termik santral olmaz be ya!

Yapıldığı her köye, kasabaya, kente karanlık günler getiren kömürlü termik santral şimdi Trakya ve İstanbul’un kapısını çalıyor. Silivri ve Çerkezköy’de acele kamulaştırma yöntemiyle kömürlü termik santral yapılmak isteniyor.

10

GREENPEACE BÜLTEN

Yerel Süreli Yayın

İmtiyaz Sahibi

Greenpeace Akdeniz
Basım ve Tanıtım
Hizmetleri Ltd. Şti. adına
Ece Ünver

Genel Yayın Merkezi

Asmalı Mescit Mh. Kallavi Sk.
No: 1 Kat: 5 Beyoğlu 1 İstanbul
Tel: +90 212 292 76 19
Faks: +90 212 292 76 22

Genel Yayın Yönetmeni

Ece Ünver

Sorumlu Yazı İşleri Müdürü

Gökhan Çevik

Editör

Burcu Ünal

Baskı

Printworld Matbaa San. Tic. A.Ş.

Grafik Tasarım ve Uygulama

Jargon İstanbul

Dağıtım

PTT

Kapak fotoğrafı

Pedro Armestre

GREENPEACE

www.greenpeace.org.tr

© Fred Dott / Greenpeace

Ormanlar bizi birleştiriyor

Kanadalı kereste firması Resolute Forest Products, Greenpeace ve Stand.Earth’e Kanada’nın kuzey ormanlarının korunması ile ilgili sesini yükselttiği için iki multi-milyon dolarlık dava açtı. Resolute’un eleştirileri susturmak ve ifade özgürlüğünü kısıtlamak için başlattığı hukuki sürecin karşısında dünyanın 25 ülkesinden pek çok insan birlik ve beraberlik mesajı vermek amacıyla ormanların ve simgesel değeri olan ağaçların yanına koştu.

Endonezya’nın tropik ormanlarında toplanan insanlar Kanada’nın ormanlarını savunmak için devasa büyüklükteki Kenari Babi ağacının önünde bir araya gelip Resolute’a mesaj gönderdi. Lübnan’da bir grup mesajını Shouf Biyosfer Sahası’nda yer alan 3000 yaşındaki erz ağacının önünde verdi. Almanya’nın kültürel mirasının bir parçası olan kayın ağacı ormanlarında yüzlerce insan toplandı ve Resolute’a ‘bizi susturamayacaksınız’ dedi.

Resolute, bizleri susturarak doğaya zarar vermeye devam etme peşindeyken, dünyadaki ormanlar ve ağaçlar bizi birleştiriyor. Şu anda ormanlarımızı koruma ihtiyacı

her zamankinden daha acil. Çünkü ormanlarımız biyoçeşitliliğin kaynağı. Çünkü ormanlarımız karbondioksitin atmosferden alınarak depolanmasında önemli bir etkiye sahip.

Topraktaki mikroskobik mantar zincirlerinden güçlü hayvan krallıklarına kadar doğadaki hiçbir şey tek başına hareket etmiyor. İlk bilim insanları dünyayı birbirleriyle bağlantılı devasa bir ‘yaşam ağı’ olarak gözlemlemişti. Şimdi biz de küresel bir insan hareketi olarak ormanlarımızı korumak ve ifade özgürlüğümüzü savunmak için bir araya geliyoruz!

PLASTİKLE VEDALAŞ, AKDENİZ’İ KORU

Akdeniz’in her 4 metrekaresine 1 atık düşüyor

Asırlardır kıyılarından medeniyet eksik olmayan Akdeniz, dünyanın en özel denizlerinden... Üç kıtayı birleştiren ve olağanüstü zenginlikte bir canlı çeşitliliğine sahip olan bu özel denizin, **dünya okyanuslarının ekosisteminde de çok önemli bir rolü bulunuyor.**

Akdeniz’in masmavi suları derinliklerinde neleri saklıyor?

- Balıklar
Başka?
- Su yosunları
Başka?
- Diğer deniz canlıları
Başka?

Yanıt Greenpeace’ten geliyor:
Plastik atıklar!

Greenpeace’in efsanevi gemisi Rainbow Warrior bu sene yaz yolculuğuna “Daha az Plastik, daha çok Akdeniz” sloganıyla, İspanya’da güzelliğiyle herkesi büyüleyen Akdeniz’in masmavi sularının insan eliyle nasıl kirlendiğini gözler önüne seren bir eylem ile başladı. Rainbow Warrior, plastik atıkların dev maketleri ile çevrelendi. Ortaya çıkan ve son derece rahatsız edici olan görüntü, Akdeniz’in masmavi sularını plastik atıkların nasıl geri dönülemez şekilde kirlittiğini gözler önüne serdi. Greenpeace İspanya Okyanuslar Kampanya Sorumlusu Elvira Jimenez, “Plastikler tek kullanımlık olmaktan çıkarılmalı, tüketimi azaltılmalı ve geri dönüşümü sağlanmalı” çağrısında bulundu.

Çarpıcı veriler plastiklerin Akdeniz’i nasıl kirlettiğini gözler önüne seriyor

- Dünyada, 192 kıyı ülkesinden okyanuslara her yıl 4.8 ila 12.7 milyon ton arasında plastik atılıyor.
- Akdeniz havzasında 4 metrekareye 1 atık düşüyor.
- Tüm dünyada denizleri ve deniz canlılarını tehdit eden mikropplastik taneciklerin Akdeniz havzasında bulunanlarının oranı yüzde 21 ila 54 arasında...
- Akdeniz’deki yüzen atıkların yüzde 96’sını plastikler oluşturuyor.
- Caretta caretta’nın yedikleri atıkların yüzde 97.3’ünü plastikler oluşturuyor.
- Akdeniz’deki plastikler plajlarda, su sütunlarında, deniz yatağında deniz canlıları tarafından yenilmiş ya da soğuk su mercanlarına dolanmış halde bulunuyor.

Fotoğraflar: © Pedro Armestre / Greenpeace

Dünya yüzünü güneşe döndü, sıra Türkiye’de

21. yüzyıl için “Yenilenebilir Enerji Politika Ağı” (REN21), yenilenebilir enerjinin yıllık performansını her yıl en kapsamlı şekilde özetleyen “Yenilenebilir Küresel Durum Raporu 2017”yi yayınladı. Raporda en dikkat çeken nokta, 2016 yılında yenilenebilir enerjinin kullanımındaki rekor artış oldu. Rapora göre, 2016 yılında yenilenebilir enerji kurulu güç kapasitesi küresel ölçekte 2015’e oranla yüzde 9 arttı. En yüksek artış ise güneş panellerinde görüldü. Güneş enerjisi kurulu gücü yüzde 47 oranında, rüzgar enerjisi ise yüzde 34 oranında arttı.

Tüm bu veriler dünyanın yüzünü, eski ve kirliliği enerji üretim kaynaklarından yenilenebilir enerjiye çevirdiğinin, yenilenebilir teşvik ettiklerinin bir göstergesi... Nitekim bu eğilim raporda da net bir şekilde görülüyor. Danimarka, Mısır, Hindistan, Meksika, Peru ve Birleşik Arap Emirlikleri’nde yakın zamanda yapılan anlaşmalarla yenilenebilir elektrik fiyatları kilowatt saatte 0.05 dolar sentin altına çekildi. Bu rakam, bu ülkelerin her birinde fosil yakıt ve nükleer maliyetlerinin oldukça altında. Bu teşviklerle birlikte dünya ekonomisinde yüzde 3 büyümeye ve enerji talebindeki artışa rağmen, enerji üretimi ile ilgili fosil yakıt ve sanayi kaynaklı küresel CO2 salımları son üç yıldır sabit kalmaya devam etti. Çünkü kömür giderek terk edilirken, yenilenebilir enerji kapasitesi artırılıyor ve enerji verimliliğinde iyileştirmeler yapılıyor.

Peki tüm dünya yüzünü yenilenebilir enerjiye dönmüşken Türkiye’de durum ne? Rapordaki bu veriler bize ne gösteriyor?

Verilere göre Türkiye, yenilenebilir kaynaklardan ısı üretimi toplam kapasitesinde ilk 5 ülke arasında yer alırken, iş elektrik üretimine gelince üst sıralardan çok aşağılara düşüyor. Türkiye, yenilenebilir enerji kaynakları açısından dünyadaki en zengin ülkelerden biri. Nitekim

raporda Türkiye’nin adını 2016 yılında yıllık yatırım, net kapasite artışı ve üretiminde en üst 5 ülke arasında da çeşitli alanlarda görüyoruz. Örneğin Türkiye 2016 yılında jeotermal güç kapasite artışı ve yatırımlarında Endonezya’yı takip ederek ikinci sıraya yükselmiş durumda... Güneş enerjisiyle su ısıtmada da geçtiğimiz yıllardaki eğilimin devam ettiğini ve Türkiye’nin Çin’in ardından ikinci sırada yer aldığını görüyoruz.

Ne var ki aynı umut verici tabloyu söz konusu elektrik üretimi olunca, göremiyoruz. 2600 saati aşkın güneşlenme süresiyle özellikle güneş enerjisi açısından çok zengin olan Türkiye, bu potansiyelini su ısıtmada bu derece başarıyla kullanırken, ihtiyacı olduğu elektriği üretmekte maalesef alt sıralarda kalmış durumda... Güneş panellerinden (toplam ve kişi başına düşen) elektrik üretiminde, Türkiye’nin potansiyeline en yakın konumdaki Yunanistan ve İtalya gibi ülkeler çoktan ilk beş arasına girmiş bulunuyor. Bu kategorilerde ilk beş arasına giren Belçika, Almanya, Japonya gibi diğer ülkelerin güneşlenme süreleri ise Türkiye’nin oldukça altında. Türkiye bu küresel eğilimlerin gerisinde kalmamalı. Fosil yakıtlar gibi geçmişin teknolojileri veya nükleer maceralar ile elektrik üretme ısrarını bir an önce bırakmalı; gerçek milli ve yerli kaynak olan güneş enerjisinin önündeki bürokratik engelleri kaldırıp güneş enerjisinden elektrik üretiminde üst sıralarda yer alan ülkeler arasına girmeye çalışmalıdır.

© Caner Özkan / Greenpeace

Yapıldığı her köye, kasabaya, kente karanlık günler getiren kömürlü termik santral şimdi Trakya ve İstanbul'un kapısını çalıyor. Silivri ve Çerkezköy'de acele kamulaştırma yöntemiyle kömürlü termik santral yapılmak isteniyor. Ormanları, su kaynakları, hayvancılığıyla Trakya çiçek gibi bir coğrafya. Kömürlü termik santral Trakya ve İstanbul için yıkım demek! Buna hepimizin cevabı aynı.

Çiçek gibi Trakyamıza, kömürlü termik santral olmaz be ya!

Fotoğraflar: © Caner Özkan / Greenpeace

Trakya Doğası

Trakya, Türkiye'nin ekili ayçiçek topraklarının %73'üne ev sahipliği yapıyor. Çeltik üretiminin %58'i, kanola üretiminin de %76'sı Trakya'da gerçekleştiriliyor. Trakya'ya kömürlü termik santral kurulması, bu toprakların verimini kaybetmesi anlamına geliyor. Çevre ve Şehircilik Bakanlığı'nın daha önce koruma alanı olarak belirlediği bu bölgeyi tekrar korumaya alması gerekiyor.

İstanbul'un da nefesi kesilecek

Trakya'ya yapılması planlanan kömürlü termik santral projesi, İstanbul'da da büyük bir etki yaratacak. Dünya Sağlık Örgütü'nün (WHO) ölçüm verilerine göre, Türkiye'nin İstanbul dahil 12 şehrindeki zehirli parçacıklı madde (PM 2.5) seviyesi WHO'nun 'kabul edilebilir' olarak önerdiği rakamın en az 3 katı. Yapılması planlanan santraller, bu oranı daha da yükseltecek.

Gelecek, temiz enerjide!

Türkiye, yenilenebilir enerji kaynakları bakımından zengin bir ülke. 2025'e kadar yenilenebilir enerji üretimini iki katına, yani %51 oranına yükseltebilir. Şimdi kirli ve tehlikeli enerji yatırımlarından vazgeçerek; temiz, daha güvenli ve bağımsız bir yol izleme zamanı!

Trakya'nın neşesi kaçmasın. Tarımıyla, hayvancılığıyla, havasıyla, suyuyla çiçek gibi Trakya'yı kömür karasına karşı birlikte savunalım! www.olmazbeya.org

EPDK'dan 2 kat pahalı elektriğe onay

Mersin, Akkuyu'da 40 yılı aşkın süredir inşası planlanan fakat farklı sorunlar ve toplumsal muhalefet nedeniyle hayata geçirilemeyen **Akkuyu Nükleer Santral Projesi'ne, Enerji Piyasası Düzenleme Kurulu (EPDK) tarafından 49 yıl süreli işletme lisansı verildi.** Bu lisans ile projenin hayata geçmesi durumunda **Akkuyu Nükleer Santrali, EPDK piyasasının iki kat fiyatına elektrik üretecek.**

Akkuyu Nükleer Santrali, Türkiye ile Rusya arasında yapılan uluslararası anlaşma gereği, çalışmaya başladığında ürettiği elektriği 12,35 dolar-sentten satacak. Şu anda serbest piyasada elektriğin fiyatı ise 4-4,5 dolar-sent civarında... Akkuyu Projesi hakkında alınan idari karar daha pahalı elektrik anlamına geliyor. EPDK, nükleer enerjiden elde edilen pahalı elektriğin, Türkiye'de yaşayan herkesin faturasına yük olacağını; iki buçuk kat daha pahalı elektriğin Türkiye ekonomisinin rekabet gücünü azaltacağını farkında değil mi? Proje-ye dair alınan her yanlış idari karar ve atılan her yanlış

adım, gelecekte projeye ilgili yaşanabilecek muhtemel uyuşmazlıklarda Türkiye tarafının aleyhine yorumlanacak. Rusya Federasyonu ile Türkiye arasındaki ikili anlaşmaya uygun olarak kurulan, Akkuyu Nükleer Enerji Projesi'nin sahibi Akkuyu NGS Anonim Şirketi, hisseleri Rusya kamu enerji şirketi olan Rosatom'a ait bir ticaret şirketi. Gerek Rosatom gerek Akkuyu Projesi kapsamında bugüne kadar yaşanan sorunlar ve akıllardaki soru işaretleri, EPDK'nın verdiği bu son idari izinle beraber büyüyecek. Zira Akkuyu Projesi'nde bugüne kadar şirket yükümlülüklerini yerine getirmeyen; ÇED Olumlu

Kararı'na karşı binlerce yurttaş ve kurumun açtığı davalar da Danıştay nezdinde devam ediyor. 2014 yılında uluslararası alanda nükleer projelere ilişkin, yetkisi Türkiye tarafından da kabul edilmiş, Uluslararası Atom Enerjisi Kurumu'nun (IAEA) raporladığı eksik ve hatalı işlemlere ilişkin bir çalışma yapılmadı. Nükleer sorumluluk gibi son derece hayati konulara ilişkin mevzuat tamamlanmadı. Nükleer kaza modellemesi ve güvenliğe ilişkin hazırlanan raporlar, Türkiye Atom Enerjisi Kurumu (TAEK) tarafından kamuoyu ile paylaşılmadı.

Tüm bu sorunların altını çizen Greenpeace Akdeniz İklim ve Enerji Kampanya Sorumlusu Deniz Bayram Mersin'deki nükleer santrale üretim lisansı verilmesinin kabul edilemez olduğunu söylüyor;

"Ülkeler arasındaki ikili anlaşma uyarınca, Rusya tarafı, Türkiye'ye karşı şirket hisselerinin çoğunluğunu elinde bulundurma imtiyazına sahip. Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı ile EPDK, Türkiye'nin enerji ihtiyacı ve planlaması bakımından başından sonuna yanlış bir kararda sadece ısrarcı olmakla kalmıyor; aynı zamanda Rosatom lehine, yanlış ve aceleci idari izinler tesis ederek, gelecekte Rosatom tarafı ile ortaya çıkması pek muhtemel bir uyuşmazlıkta Türkiye'nin aleyhine olacak yanlış bir karar alıyor. Türkiye'nin elektrik üretmek için onlarca temiz seçeneği varken, enerji tasarrufu ve verimliliği potansiyeli değerlendirilmeyi beklerken Türkiye'yi her anlamda ciddi bir tehlikeye sürükleyecek Mersin'deki nükleer santrale üretim lisansı verilmesi kabul edilemez."

KUZEY KUTBU'NU KURTAR!

Hemen şimdi “İmza” yaz, 2322’ye
gönder. Kuzey Kutbu için imza
kampanyamıza katıl!

Kuzey Kutbu petrol araması, sismik patlamalar, endüstriyel balıkçılık ve iklim değişikliği gibi tehditlerle karşı karşıya. Gezegenimizin buzdolabı dünyanın geri kalanından iki kat hızla ısınıyor. Harcayacak zamanımız yok. Kuzey Kutbu’nun küresel koruma alanı ilan edilmesi için mücadeleye devam etmemiz gerekiyor.

Kampanyaya katılım SMS bedeli Avea, Turkcell ve Vodafone için SMS başına KDV ve ÖİV dahil 0,65 TL'dir. Operatörler kısa mesaj birim fiyatlarında meydana gelecek değişiklikleri aboneye yansıtma hakkını saklı tutar. Dergi aboneliği hakkında bilgi vermek için destekçi ilişkileri ekibimiz sizi en kısa zamanda arayacaktır.

GREENPEACE